

HSN § 94**Återrapport av uppdrag inför budgetavstämningen gällande 2024 års ekonomiska utmaningar**

Ärendenummer: HSN 2023/623

Paragraf föregående instans: HSN-AU § 89

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige att ta emot och godkänna informationen avseende åtgärder för ett förbättrat ekonomiskt läge 2024.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden uppmanar fullmäktige att intensifiera arbetet med att, gentemot riksdag och regering, verka för att Region Gotland ges likvärdiga ekonomiska förutsättningar inom ramen för inkomst- och kostnadsutjämnningen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Samtliga nämnder har av regionfullmäktige fått i uppdrag (2023-06-19, RF § 89) att planera och anpassa sin verksamhet inför 2024 års ekonomiska utmaningar.

Hälso- och sjukvården har under många år brottats med stora ekonomiska utmaningar. Medel har tillförts årligen, men kostnadsutvecklingen har varit högre än vad som kunnat kompenseras eller omprioriteras. Det har inneburit att besparingsbehovet har varit mycket större än de direkt beslutade effektiviseringsbetingen och utöver detta har kompetens och försörjningsfrågan blivit mer och mer utmanande. Den ekonomiska obalansen som transparent redovisats år efter år har under pandemiåren dolts av stora statliga bidrag. Utvecklingen är i stort sett lika som i övriga regioner.

Ett flertal åtgärder har vidtagits eller påbörjats i syfte att i största möjligaste mån anpassa kostnadsnivån till de ekonomiska förutsättningar som råder. Likt tidigare är det stort fokus på arbetskraftskostnader där det primära är att säkra en god arbetsmiljö för den egna personalen och minska behovet av inhyrd personal. Här har flera åtgärder genomförts med god effekt, men vissa åtgärder är det för tidigt att utvärdera och är en del av ett långsiktigt arbete. Förutom arbetskraftskostnader sker genomlysningar av läkemedel, sjukvårdsmaterial, analyser med mera för att identifiera besparingsområden. Det finns även digitaliseringsinitiativ med potential att minska förvaltningens kostnader.

Förvaltningen har idag en prognos som pekar mot ett underskott på 145 miljoner kronor som till stor del är förväntad utifrån ovan beskrivet även om åtgärder genomförs.

I mål och budgetskrivelse för 2024-2026 önskade förvaltningen ytterligare budgetmedel om 129,8 miljoner kronor utöver budgetmedel för lönerevision, interna prisökningar med mera. Utfallet av ovan blev 76,1 miljoner kronor. Utmaningen för hälso- och sjukvårdsförvaltningen är att de flesta av dessa äskningar består av kostnader som inte går att välja bort vare sig om budgetmedel tillförs förvaltningen eller inte.

Sammantaget bedöms inte beskrivna åtgärder vara tillräckliga för att få en ekonomi i balans under 2024. Dels för de områden som inte godkändes i mål- och budgetskrivelsen för 2024-2026, samt för bedömt underskott som inte kommer att kunna hanteras genom effektiviseringar mer än marginellt.

Bedömning

I dagsläget är det svårt att se hur hälso- och sjukvården på Gotland ska kunna klara en ekonomi i balans utan ökad

finansiering både på kort och på lång sikt, trots ett fokus på att effektivisera verksamheten i största möjligaste mån och minska andelen inhyrd personal.

De olika åtgärderna förväntas ge ekonomisk effekt och driva mot lägre kostnader även om det under 2024 inte bedöms möjligt att ha en ekonomi i nivå med preliminär budget. Det finns dock inga föreslagna åtgärder som i sin helhet kan möta det över tid ökande gapet mellan behov och resurser.

Förvaltningen är väl medveten om det ekonomiska läget och att det med alla sannolikhet inte finns någon möjlighet att tillskjuta mer medel men anser det mycket viktigt att transparent visa upp en korrekt bild av situationen och tydliggöra ett finansieringsbehov motsvarande 149 miljoner kronor som inte beror på ambitionshöjningar utan om kostnadstäckning.

Ärendets behandling under mötet

Markus Swahn, ekonomichef, föredrar ärendet.

Yrkande

Ordföranden Filip Reinhag (S) yrkar bifall till förvaltningens första beslutspunkt men avslag till beslutspunkt två samt att

- Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppmanar fullmäktige att intensifiera arbetet med att, gentemot riksdag och regering, verka för att Region Gotland ges likvärdiga ekonomiska förutsättningar inom ramen för inkomst- och kostnadsutjämningen.

Ordföranden finner bifall till yrkandet.

Protokollsanteckning

Eva Ahlin (C), Bibbi Olsson (C), Ulf Hammarlund (C), Anna Haack (KD) och Gisela Wood (L) lämnar följande protokollsanteckning:

Alla regioner har problem med ekonomin i dessa svåra ekonomiska tider. Sjukfrånvaron minskar på Gotland, det är bra. Förvaltningen har arbetat med många olika åtgärder för att minska kostnaderna, minska beroendet av hyrpersonal och många andra åtgärder. Det arbetet måste fortsätta men mer pengar måste till för de ökade kostnader vi har för att vi är en ö. Hälsa- och sjukvården kan inte fortsätta att ta budgetmedel från den kommunala verksamheten. Vi måste alla påverka både våra egna partier och regeringen för att öka den förståelsen och se till att vi som Sveriges enda ö-region får rätt förutsättningar. Vi uppmanar majoriteten och särskilt Moderaterna som är i regeringsställning att med kraft se till att mer statliga pengar kommer Gotland till del.

Bakgrund HSN-AU § 89

Resonemang och diskussion kring ärendet. Underlaget kommer att kompletteras med en beskrivning av de verksamheter som inte är obligatoriska inom hälsa- och sjukvårdsnämndens uppdrag.

Arbetsutskottets förslag till hälsa- och sjukvårdsnämnden

- Lämnas öppet till hälsa- och sjukvårdsnämnden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälsa- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2023-09-12

Skickas till

Regionfullmäktige